

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2016

985/2016

Laki rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rikoslain (39/1889) 2 a luvun 9—11 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 a luvun 9 § laeissa 475/2008, 641/2009, 392/2011, 431/2014 ja 381/2015 sekä 10 ja 11 § laissa 550/1999,

muutetaan 2 a luvun 2 §:n 4 momentti, 6 §:n 3 ja 4 momentti ja 8 §, 7 luvun 1 §, 8 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohta, 6 §:n 2 momentti ja 18 §, 10 luvun 9 §:n 3 momentti, 15 luvun 13 §:n 2 momentin 3 kohta sekä 41 luvun 8 §,

sellaisina kuin ne ovat, 2 a luvun 2 §:n 4 momentti laissa 808/2007, 6 §:n 3 momentti laissa 550/1999, 6 §:n 4 momentti laissa 578/2008, 8 § laeissa 550/1999 ja 971/2001, 7 luvun 1 § laeissa 697/1991 ja 751/1997, 8 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohta ja 6 §:n 2 momentti laissa 297/2003 ja 18 § laeissa 297/2003, 1161/2005 ja 256/2014, 10 luvun 9 §:n 3 momentti laissa 356/2016, 15 luvun 13 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 735/2015 sekä 41 luvun 8 § laissa 531/2007, sekä

lisätään 2 a luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 550/1999, uusi 3 momentti, 6 luvun 13 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 515/2003, 1195/2004 ja 395/2015, uusi 5 momentti, 7 lukuun uusi 3 a ja 3 b § sekä 8 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 297/2003, uusi 3 momentti ja 13 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 297/2003, uusi 3 momentti seuraavasti:

2 a luku

Sakosta, muuntorangaistuksesta ja rikesakosta

2 §

Päiväsakon rahamäärä

— — — — —

Päiväsakko määrätään tuomioistuimessa oikeudenkäynnin aikaisten ja sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) mukaisessa menettelyssä sakkomääräyksen taikka sakko- tai rangaistusvaatimuksen antamishetken tietojen perusteella. Syyttäjä määrää sakon kuitenkin rangaistusmääräyksen antamishetken tietojen perusteella, jos on ilmennyt, että sakko- tai rangaistusvaatimuksen saaneen maksukyky on vaatimuksen antamishetkellä saatuihin tietoihin verrattuna olennaisesti muuttunut.

— — — — —

985/2016

3 §

Sakon kokonaisrahamäärä

— — — — —
Pykälän 2 momentissa tarkoitettu korotus tehdään ennen kuin rangaistukseen sovelletaan 7 luvun 3 a §:ää, jossa säädetään kokonaisrahamäärän korottamisesta määrättäessä yhteistä rangaistusta sakolla ja rikesakolla rangaistavista rikoksista.

6 §

Sakon tai sen osan muuntamatta jättäminen

— — — — —
Sitä sakon osaa, jolla sakon kokonaisrahamäärä on 3 §:n 2 momentin tai 7 luvun 3 a §:n nojalla korotettu, ei muunneta vankeudeksi.

Sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädettyssä menettelyssä annettua sakkorangaistusta ei muunneta vankeudeksi. Tällaista sakkoa ei muunneta vankeudeksi silloinkaan, kun tuomioistuin on tuominnut sen muutoksenhakuasteena.

8 §

Rikesakko

Rikesakko on euromäärältään kiinteä sakkoa lievempi varallisuusrangaistus, joka säädetään rikesakkorikkomuksista annetulla lailla (986/2016) eräiden rikkomusten ainoaksi rangaistukseksi.

Maksamatonta rikesakkoa ei saa muuntaa vankeudeksi.

6 luku

Rangaistuksen määräämisestä

13 §

Vapaudenmenetyksajan vähentäminen

— — — — —
Jos rangaistukseksi tuomitaan rikesakko, vapaudenmenetys on katsottava rangaistuksen täydeksi suorittamiseksi.

7 luku

Yhteisestä rangaistuksesta

1 §

Yhteisen vankeusrangaistuksen määrääminen

Jos joku on tuomittava samalla kertaa kahdesta tai useammasta rikoksesta vankeusrangaistukseen, hänet tuomitaan rikoksista yhteiseen vankeusrangaistukseen, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Jos jostakin rikoksesta olisi tuomittava vankeutta ja yhdestä tai useammasta muusta rikoksesta sakkoa tai rikesakko, tuomioistuin saa tuomita kaikista rikoksista yhteisen vankeusrangaistuksen. Tuomioistuin saa myös tuomita joistakin rikoksista yhteisen vankeusrangaistuksen ja sen ohella muista rikoksista sakkoa tai rikesakon, mutta ei molempia.

Jos jostakin rikoksesta olisi tuomittava elinkautinen vankeusrangaistus, tuomitaan elinkautinen vankeusrangaistus yhteiseksi rangaistukseksi kaikista rikoksista.

3 a §

Sakko ja rikesakko

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa sakkorangaistus ja rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan sakkorangaistus tai yhteinen sakkorangaistus 40 eurolla korotettuna. Jalankulkijalle tai moottorittoman ajoneuvon kuljettajalle tuomittavaa rikesakkoa ei kuitenkaan oteta huomioon korotusta määrättäessä.

Jos sakkorangaistus tai yhteinen sakkorangaistus olisi kokonaismäärältään rikesakkoa tai ankarinta rikesakkoa alempi, sakkorangaistus tai yhteinen sakkorangaistus korotetaan rikesakon tai ankarimman rikesakon suuruiseksi ennen 1 momentissa tarkoitettua korotuksen tekemistä.

3 b §

Rikesakko

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan yksi rikesakko. Tuolloin rikesakko määrätään 40 eurolla korotettuna siitä rikkomuksesta, josta on säädetty ankarin rikesakko. Jalankulkijalle tai moottorittoman ajoneuvon kuljettajalle tuomittavaa rikesakkoa ei kuitenkaan määrätä korotettuna.

8 luku

Vanhentumisesta

1 §

Syyteoikeuden vanhentuminen

Syyteoikeus vanhentuu, jollei syytettä ole nostettu

4) kahdessa vuodessa, jos ankarin rangaistus on enintään vuosi vankeutta, sakkoa tai rikesakko.

3 §

Syyteoikeuden vanhentumisen katkeaminen

Kun rikkomusta koskevaa asiaa käsitellään sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä, syyteoikeuden vanhentuminen katkeaa, kun sakkovaatimus, vastustuksenvarainen rikesakkomääräys tai rangaistusvaatimus annetaan rikkomuksesta epäillylle tiedoksi. Vanhentuminen ei kuitenkaan katkea, jos vaatimus peruutetaan tai määräystä vastustetaan taikka epäilty tai asianomistaja peruuttaa mainitun lain 4 tai 5 §:ssä tarkoitettua suostumuksensa.

985/2016

6 §

Rangaistuksen tuomitsemisen estävä vanhentuminen

Rangaistusta muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta rikoksesta ei saa tuomita tai määrätä sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä, kun 2 §:ssä mainitusta päivästä on kulunut:

1) kolmekymmentä vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta määrääjäksi yli kahdeksan vuoden;

2) kaksikymmentä vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta yli kaksi vuotta ja enintään kahdeksan vuotta;

3) kymmenen vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta enintään kaksi vuotta, sakkoo tai rikesakko.

13 §

Tuomitun sakkorangaistuksen raukeaminen

Rikesakko raukeaa viiden vuoden kuluttua rikesakkomääräyksen antamispäivästä.

18 §

Viittaussäännös

Ehdollisen vankeuden raukeamisesta säädetään 2 b luvun 3 §:n 2 momentissa.

Sotilalle ja muulle 45 luvun alaiselle henkilölle tuomitavan kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanon vanhentumisesta säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014).

10 luku

Menettämisseuraamuksista

9 §

Menettämisseuraamusasian käsittely

Menettämisseuraamus määrätään syyttäjän vaatimuksesta. Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 8 b §:ssä säädetään perusteista, joiden nojalla syyttäjä saa jättää menettämiskaavan esittämättä. Myös asianomistaja voi esittää menettämiskaavan ajaessaan yksin syytettä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 7 luvun mukaisesti. Vaatimuksen esittämisestä sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädettyssä menettelyssä säädetään erikseen.

985/2016

15 luku

Rikoksista oikeudenkäyttöä vastaan

13 §

Rajoitussäännös

Perätöntä lausumaa tuomioistuimessa koskevia säännöksiä ei sovelleta rikosasiassa kuultavaan todistajaan:

3) jolle on annettu sakkomääräys, rangaistusmääräys tai rikesakkomääräys 2 kohdassa tarkoitettusta teosta;

41 luku

Aserikoksista

8 §

Rikesakko

Rikesakosta ainoana rangaistuksena vähäisestä 6 §:ssä tarkoitettua toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidosta ja vähäisestä 7 §:ssä tarkoitettua toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen luovuttamisesta alaikäiselle säädetään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annettu laki (754/2010).

Tällä lailla kumotaan rikoslain muuttamisesta annettu laki (755/2010).

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström